

Jogszabályi háttér

Sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló a köznevelési intézményekben

Szerkesztette: Sonkolyné Fehér Melinda

Pécsi Éltes EGYMI Utazó Gyógypedagógusi Hálózat

2018.

Tisztelt Kollégám, kedves Olvasó!

A füzet, melyet a kezében tart a sajátos nevelési igényű gyermekek/ tanulók integrált nevelését, oktatását szabályozó jogforrások összesített kivonata, melyet az EFOP 3.1.6. számú pályázat keretein belül készítettem el. Gyakorló gyógypedagógusként – utazó gyógypedagógusként – válogattam ki azokat a legfontosabb szabályozásokat, melyek a mindennapi tevékenységünk során felmerülhetnek. Remélhetőleg, e füzet segítségével Önnek is könnyebb lesz az eligazodás a paragrafusok útvesztőjében!

A köznevelést szabályozó törvények, rendeletek folyamatosan változnak. Ezért fontosnak tartom, hogy az aktuális jogforrások hatályosságáról mindig győződjön meg, a füzet tartalmát hivatkozásként ne, csak tájékozódása alapjául használja!

A jogszabályok pontos megjelenítését saját megjegyzésekkel, észrevételekkel egészítettem ki (dőlt betűvel jelezve), táblázatban összegeztem az adott fejezetek tartalmát. A sajátos nevelési igényű gyermek/ tanuló ellátására általános érvényű előírások érvényesek, melyek minden intézménytípusra, fenntartótól függetlenül érvényesek.

Tartalom

1. A köznevelés feladatai	4
2. Kiemelt figyelmet igénylők kategóriái	5
2.1 A sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló ellátása.....	6
2.2 EGYMI	7
2.3 Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésének, oktatásának általános elvei	8
2.4 Irányelvek	9
2.5 A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás	10
3. Pedagógiai szakszolgálatok tevékenysége.....	12
3.1 Szakértői vizsgálat kezdeményezése	13
3.2 Szakértői vizsgálatok formái	15
4. Sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók ellátását érintő dokumentumok, adminisztrációk..	18
4.1 Óvodák dokumentációi.....	18
4.2 Iskolák dokumentációi.....	20
5. Felmentések, javaslatok	22
5.1 Általános rendelkezések.....	22
5.2 Érettségi vizsgán érvényesíthető mentességek.....	25
5.3 Felmentés komplex szakmai vizsgán	27
5.4 Közösségi szolgálat	28
5.5 Magántanulói státusz	28
5.6 Tankötelezettség	30
6. Sajátos nevelési igényű gyermek az óvodában	32
7. Sajátos nevelési igényű tanuló az általános iskolában	35
8. Sajátos nevelési igényű tanuló a középiskolában.....	38
8.1 Sajátos nevelési igényű tanuló a szakképzési centrumokban	39
9. Egyéb	40
9.1 Ellátás feltételei	40
9.2 A sajátos nevelési igény... megállapításával összefüggő eljárási szabályok	41
9.3 Szülőket érintő szabályozás	42
10. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók foglalkoztatásának alapelvei	45
10.1 A Nemzeti Alaptanterv és a kerettantervekben meghatározott elvek a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátásához.....	45

1. A köznevelés feladatai

2011. évi CXCV. – többször módosított – törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt.) gyökeresen átalakította a köznevelés rendszerét. Az új köznevelési törvény a korábbinál lényegesen nagyobb szerepet szán a nevelésnek. A köznevelést már nem szolgáltatásként, hanem nemzeti közérdekként, közszolgálatként határozza meg, ami alapvetően a Magyar Állam feladata. A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely fejlesztő tevékenységgel elősegíti, hogy gyermekeink, fiataljaink felelős állampolgárokká váljanak. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.¹ A sajátos nevelési igényű gyermekekre/tanulókra kiemelten érvényes mindkét célmeghatározás, hiszen sajátosságaiknál fogva a leszakadás sokukat veszélyeztet, ugyanakkor tehetségük kibontakoztatásával nagyobb esélyt kapnak a társadalomba való sikeres beilleszkedésre. Ennek megfelelően a törvény rendelkezései a következők:

Nkt. 3.§(6) A köznevelés **kiemelt feladata** az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a **sajátos nevelési igényű** és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Nkt. 4.§ E törvény alkalmazásában

1. alapfeladat: a köznevelési intézmény alapító okiratában, szakmai alapidokumentumában foglalt köznevelési feladat, amely

1.21. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása**

1.25. utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése lehet

¹ CXCV. 1.§ (1)

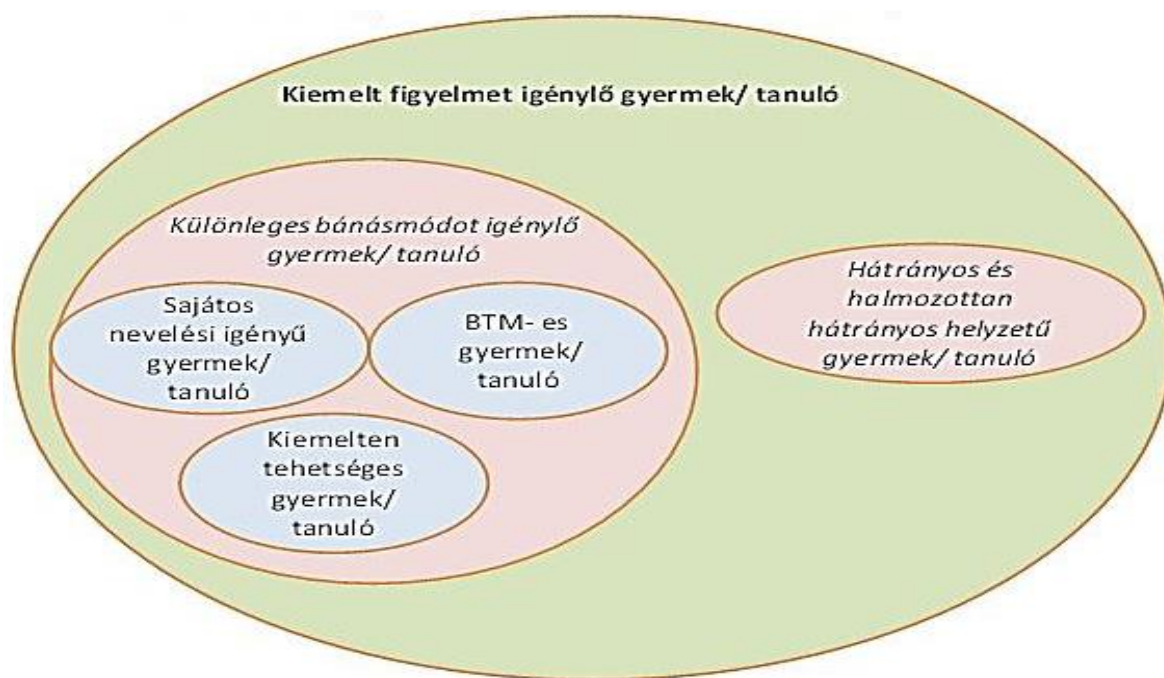
2. Kiemelt figyelmet igénylők kategóriái

A sajátos nevelési igény (SNI) fogalmával az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról a 2003. évi LXI. törvénnyel módosított szövegében találkozhatunk először. A törvény IX. fejezetének záró-értelmező rendelkezések 29. pontjában ad definíciót a fogalom meghatározására.

Nkt. 4.§13. új kategóriát alkotott:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók kategóriái

(forrás: saját szerkesztés Nkt. alapján)

Nkt. 4.§25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

2.1 A sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló ellátása

Kik láthatják el a sajátos nevelési igényű gyermeket/tanulót?	Gyógypedagógus, logopédus, konduktor
---	--------------------------------------

Nkt. 4.§ 38. gyógypedagógus, konduktor: a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő szakon, szakirányon végzett gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, gyógypedagógiai terapeuta, konduktor, konduktor-tanító, konduktor-óvodapedagógus, konduktor (tanító) vagy konduktor (óvodapedagógus),

Nkt. 4.§ 39. utazó gyógypedagógus, utazó konduktor: az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat által foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor, aki az e törvényben meghatározott tevékenységét rendszeresen munkáltatója feladatellátási helyén kívül végzi,

Nkt. 4.§ 40. együttnevelést segítő pedagógus: az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat által foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló – közös vagy részben közös – nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola által, a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása érdekében foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor,

Nkt. 15/A.§(1) Az **utazó gyógypedagógusi,** utazó konduktori hálózat **feladata** a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban történő óvodai nevelését, tanuló iskolai nevelés-oktatását végző nevelési-oktatási intézmények számára a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember biztosítása, amennyiben a nevelési-oktatási intézmény a 47. §-ában meghatározottak szerint alkalmazandó gyógypedagógus, konduktor szakképzettségű szakemberrel nem rendelkezik

(2) Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat megszervezése és működtetése az illetékes tankerületi központ feladata.

(3) Az illetékes tankerületi központ – az oktatási központ egyetértésével – az e §-ban meghatározott feladatokra, állami felsőoktatási intézmény, továbbá egyházi jogi személy, vallási tevékenységet végző szervezet, vagy más nem állami, nem önkormányzati köznevelési intézményfenntartó által fenntartott utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatot is felkérhet.

A pécsi utazó gyógypedagógusi hálózat a Pécsi Éltes EGYMI, mint többcélú intézmény intézményegységeként működik.

Nkt. 20.§ (1) A többcélú intézmény lehet

f) egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény

2.2 EGYMI

(9) EGYMI a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre. Az intézmény keretén belül működni kell kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó óvodai, általános iskolai, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai vagy középfokú iskolai feladatot ellátó intézményegységnek, továbbá **utazó gyógypedagógusi**, utazó konduktori hálózatnak vagy – az országos és megyei szakértői bizottsági feladatok kivételével – pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményegységnek. Az EGYMI elláthatja továbbá a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzésének feladatait, valamint kollégiumot működtethet. Az EGYMI-ben ellátott feladatokra – a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzése kivételével – külön-külön szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeket kell létrehozni.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (a továbbiakban 20/2012.EMMI rendelet)

4.§ (3) Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény SZMSZ-e az (1) bekezdésben foglaltakon kívül tartalmazza az intézmény által szakmailag támogatott nevelési-oktatási intézmények mindegyikére vonatkozóan a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítségét szolgáló tevékenységek tartalmát, szervezeti formáját, időkeretét.

2.3 Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésének, oktatásának általános elvei

SNI gyermek joga	Ellátás – attól kezdődően, hogy megállapították az SNI tényét
Intézményválasztás	Szakértői bizottság javaslatára – szülő dönt
Nevelés-oktatás feltételei	Megfelelő végzettségű szakember

Nkt. 47.§(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy **igényjogosultságát megállapították**. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(2) A **szülő választja ki** a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási **intézményt** az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók – külön vagy közös vagy részben közös – nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola, kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

(4) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő **feltételek** szükségesek:

b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az **illetékes szakértői bizottság által meghatározottak** szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,

c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

(6) A gyermek, tanuló érdekében a köznevelési feladatot ellátó **hatóság kötelezheti a szülőt**, hogy gyermekével **jeljen meg** szakértői vizsgálaton, továbbá a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be. A köznevelési feladatot ellátó hatóság dönt a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával,

a logopédiai ellátással, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben. Ha a szülő a köznevelési feladatot ellátó hatóság felhívása ellenére kötelezettségének ismételten nem tesz eleget, a köznevelési feladatot ellátó hatóság a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes **gyermekjóléti szolgálatot értesíti**. A szakértői bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt, amely helyhiány miatt nem tudná felvenni a gyermeket, tanulót. A szakértői vizsgálaton való részvétel érdekében szükséges utazás költségeit a társadalombiztosítás a szülőnek megtéríti.

Nkt. 47.§ (7) Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), középsúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik.

2.4 Irányelvek

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Az irányelv meghatározza a SNI gyermekek/tanulók fejlesztésének általános elveit, a sérülésspecifikumnak megfelelően lebontott fejlesztés alapelveit, célját, kiemelt feladatait, a fejlesztés feladatait, az együttnevelés eredményes megvalósításának szempontjait. Kitér a NAT és a kerettantervek alkalmazására, kompetenciaterületek fejlesztésére irányuló képességek megerősítésének szempontjaira, melyek a helyi tantervek kiindulási alapjait képezhetik.

2.5 A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás

Foglalkozás fogalma	Egyéni szükségletek támogatását biztosító kötelező foglalkozás
Foglalkozások megszervezése	Nkt. 6. sz. melléklete, vagy a szakértői bizottság javaslata alapján
Táblázat	6. sz. melléklet kivonata

Nkt. 4.§ 4a egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció: a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési területekre és a fejlesztéshez szükséges szakemberre vonatkozó javaslat figyelembevételével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egyéni szükségleteinek támogatására, az akadályok leküzdésére, új funkciók kialakítására és a környezeti feltételek optimalizálására irányuló kötelező foglalkozás

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

138.§(2) Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az **Nkt. 6. mellékletében** a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámban foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilencel. Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani.

(3) Ha a tanuló sajátos nevelési igényét halmozott sérülés alapozza meg, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások heti időkeretének számításánál a magasabb óraszámra jogosító fogyatékosságot kell figyelembe venni.

(5) Az általános iskola felső tagozatán – a nevelőtestület döntése alapján – a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven, a középiskolában legfeljebb hetvenöt százaléka a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.

Sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma					
évfolyam	tanulásban akadályozott	gyengénlátó	mozgás-, beszéd fogyatékos, vak, nagyothalló	süket, autista	egyéb diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, magatartás- és figyelemzavar)
1.	3	7	8	10	3
2.	3	7	8	10	3
3.	3	7	8	10	3
4.	3	7	8	11	3
5.	3	8	9	11	3
6.	3	8	9	11	3
7.	4	8	10	12	4
8.	4	8	10	12	4
9.	4	9	10	13	4
10.	4	9	11	14	4
11.	5	11	12	15	5
12.	5	11	12	15	5

Nkt. 6. számú melléklete alapján – táblázat saját szerkesztés

Iskolák esetében a jogszabály nem ír elő korlátozást annak meghatározására, hogy egy adott tanuló egyéni, vagy csoportos fejlesztésben részesüljön. (Erre javaslatot a szakértői bizottságok szakértői véleményében találunk.) A táblázatban megjelenített létszám az egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs órák számításának alapja és nem csoportlétszámra vonatkoztatható.

A pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés alapóraszámát a gyermek/tanuló vezető tünete alapján kapott kód szerint számolandó.

3. Pedagógiai szakszolgálatok tevékenysége

A szakértői bizottság vizsgálatát követő részletes szakértői vélemény tartalmazza a gyermekre vonatkozó diagnózis BNO kódját². A vizsgálatot kezdeményezheti a szülő, a szülő egyetértésével az oktatási intézmény. Az igénylő lapot kitöltve a gyermeket a járási szakértői bizottságok vizsgálják első körben. Ha felmerül a gyermek sajátos nevelési igénye, továbbirányítják a megyei szakértői bizottságokhoz, ahol megállapítják, vagy kizárják a sajátos nevelési igény tényét. Érzék-, mozgásszervi fogyatékoság esetén az országos szakértői bizottságok végzik a vizsgálatot. A szakértői bizottságnak joga és kötelessége javaslatot tenni a megfelelő oktatási intézmény kijelölésére. A szakértői vélemény tartalmazza a vizsgálat részletes leírását, a sajátos nevelési igénytípusát, BNO kódját, megjelöli az elsődleges fejlesztési irányokat, javaslatokat tesz mentességekre, könnyítésekre, megjelöli a pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozáshoz szükséges heti időkeretet, a gyermek fejlesztését ellátó gyógypedagógus végzettségét, a kötelező felülvizsgálat idejét, javaslatot tesz a szülők számára a jogorvoslati lehetőségekre, megjelöli a törvényi hivatkozásokat.

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

15/2013.1.§ E rendelet alkalmazásában:

4. *Intézmény:* megyénként és a fővárosban egy, a székhelyintézménye szerint illetékes tankerületi központ (a továbbiakban: tankerületi központ) által fenntartott, járásonként legalább egy tagintézményből álló pedagógiai szakszolgálati intézmény, amely a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 18. § (2) bekezdésében foglalt valamennyi szakszolgálati feladatra kiterjedően az állami köznevelési közszolgálati feladatellátás keretében a pedagógiai szakszolgálatokat ellátja

² Betegségek Nemzetközi Osztályozása

3.1 Szakértői vizsgálat kezdeményezése

Vizsgálat alapján szakértői vélemény készül	Iskolaérettség megállapításához SNI megállapításához
Ki kezdeményezheti a vizsgálatot?	Szülő, szülő beleegyezésével az intézmény... további megjelölve
Szakértői vizsgálat időpontja	Szakértői bizottság jelöli ki – értesítés – kötelező megjelenés

15/2013 7.§(1) Az **Nkt. 18.§(2)** bekezdés *b)* pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít

a) az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása céljából

c) a sajátos nevelési igény – a mozgásszervi, az érzékszervi (a látási, a hallási), az értelmi, a beszéd fogyatékoság, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozott fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy az egyéb pszichés fejlődési zavar: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar – megállapítása vagy kizárása,

d) sajátos nevelési igényű tanuló esetében

db) a tankötelezettség meghosszabbításának céljából, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.

15/2013 13.§(1) A szakértői vizsgálat – a (2) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontjaiban, valamint a 40. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – **a szülő kérelmére**, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Az eljárás megindítása az Intézmény szakértői bizottságként eljáró azon feladatellátási helyénél kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül. A mozgásszervi, valamint az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékoság megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálat közvetlenül is kérhető, illetve kezdeményezhető az országos szakértői bizottságnál. Ha a gyermek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola köteles közreműködni az 1. melléklet szerinti vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.

(2) A szakértői vizsgálat indítható: *a)* hivatalból, *b)* hatósági megkeresésre, *c)* szülői kérelemre,

d) illetve a szülő egyetértésével **da)** a nevelési-oktatási intézmény,

db) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelőszülői hálózat működtetője,

dc) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthona, fogyatékosok rehabilitációs intézménye, fogyatékosok nappali intézménye kezdeményezésére.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény vagy a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság megítélése szerint a gyermek, tanuló szakértői vizsgálata szükséges,

a) az indok közlésével javasolja a szülőnek a szakértői vizsgálaton való megjelenést és részvételt, a szülő egyetértése esetén óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesülő gyermek esetén a nevelési-oktatási intézmény gondoskodik arról – gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság közreműködik abban – hogy a vizsgálati kérelem tíz napon belül kiállításra kerüljön,

b) a javaslattétellel egyidejűleg köteles a szülőt tájékoztatni a vizsgálatok eredményeinek lehetséges következményeiről, a szülőnek a vizsgálatról és annak megállapításaival kapcsolatos jogairól,

c) halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén, a vizsgálaton jelen lévő szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő szerepéről a szülőt tájékoztatni köteles.

(4) A szülő egyetértése esetén a szakértői vélemény készítésére irányuló – a szülő által aláírt – kérelmet az óvoda, az iskola megküldi

a) az (1) bekezdésben meghatározott szakértői bizottságnak,

b) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – az Oktatási Hivatalnak (a továbbiakban: Hivatal).

(5) Szülői egyetértés hiányában a (3) bekezdésben foglalt, vizsgálatot kezdeményező intézmény a 40. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt eljárás megindítását kéri.

15/2013.14.§ (1) A szakértői vizsgálat **időpontját a bizottság határozza meg**, és erről, valamint a szakértői vizsgálat helyéről a szülőt értesíti. A szakértői vizsgálat időpontjáról szóló értesítést a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított tíz napon belül, a vizsgálat időpontja előtt legalább tíz nappal meg kell küldeni a szülőnek. A szakértői vizsgálat időpontját – első vizsgálat esetében – a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított harminc napon belüli időpontra kell kitűzni.

Amennyiben a szülő a szakértői vizsgálat időpontjában nem jelenik meg, további egy alkalommal kell számára vizsgálati időpontot biztosítani az elmulasztott vizsgálati időpontot követő naptól számított tizenöt napon belüli időpontra. Ennek elmulasztása esetén, ha a vizsgálat a szülő kérésére indult, a vizsgálati kérelmet visszavontnak kell tekinteni. Ha a vizsgálat a 13. § (2) bekezdés a), b) vagy d) pontja alapján indult, akkor a szakértői bizottság a 40. § (3) bekezdés b) pontja szerint közigazgatási hatósági eljárás megindítását köteles kezdeményezni.

3.2 Szakértői vizsgálatok formái

Mikor? Meddig? felülvizsgálatra teljeskörű vizsgálatra	A vizsgálatoknak meghatározott időbeli korlátai vannak
--	--

15/2013.15.§(1) Az Nkt. 56.§(1) bekezdése alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a **tanuló teljesítményének az értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat indítható:**

a) az iskolai nevelés-oktatás első-hatodik évfolyamán az adott tanév január 31-éig szükség szerint bármikor,

b) az a) pontban meghatározott évfolyamokra vonatkozóan meghatározott határnapot követően annak a tanévnek a március 31. napjáig, amelyben a tanuló az adott tantárgy tanulását megkezdte.

(2) A szakértői bizottság eljárását az (1) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időszaknál későbbi időpontban csak a kiskorú tanuló szülője, illetve a nagykorú tanuló kezdeményezheti. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag – a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után – dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést – határozat formájában – írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget nem érte el, a szakértői bizottság a szülőt tájékoztatja, hogy a gyermeknek óvodai nevelésben kell részt vennie, és a gyermek fejlettségéről a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalt értesíti.

15/2013.16.§(2) A szakértői bizottság a (3) bekezdésben foglaltak szerint összeállított intézményjegyzék alapján tájékoztatja a szülőt azokról a lehetőségekről, amelyek alapján sajátos nevelési igényű gyermeke a korai fejlesztésben és

gondozásban, az óvodai nevelésben, a fejlesztő nevelésben részt vehet, tankötelezettségének eleget tehet. A köznevelési intézményt a szülő választja ki a szakértői bizottság által javasolt intézmények közül. Ha a szülő által választott óvoda, iskola nem azonos a kötelező felvételt biztosító óvodával, iskolával, és az óvoda, az iskola a gyermeket, a tanulót a nem veszi fel, a szakértői bizottság a szakértői véleményében a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti, kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát határozza meg az óvodai nevelés, az iskolai nevelés, oktatás ellátására.

15/2013.17. §(1) A szakértői bizottság a szakértői véleményében tesz javaslatot a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatok típusaira, a szükséges szakemberre és annak feladataira...

15/2013.18.§(1) A gyermek, tanuló ellátására a szakértői véleményben foglaltak szerint akkor kerülhet sor, ha az abban foglaltakkal a kiskorú tanuló esetén a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló egyetért. Amennyiben a szakértői véleményben foglaltakkal a szülő, a tanuló nem ért egyet, a szakértői bizottság köteles erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes járási hivatalt tájékoztatni...

15/2013.22.§(1) Ha a gyermek, tanuló... sajátos nevelési igényű, a szakértői bizottság hivatalból, hatósági megkeresésre, szülői kérelemre vagy a gyermek nevelését ellátó óvoda, nevelését, oktatását ellátó iskola kérelme alapján felülvizsgálati eljárást folytat le. A felülvizsgálati eljárásra – a folyamatos figyelemmel kísérés kivételével – a szakértői bizottsági vizsgálatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha a gyermek, tanuló enyhe értelmi fogyatékos, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd, a szakértői véleményt az első hivatalból történő felülvizsgálat után addig a tanévig, amelyben a tanuló a tíz éves életkort betölti minden második, azt követően és egyéb fogyatékoság, valamint autizmus spektrum zavar esetében, illetve ha a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, addig a tanévig, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti, minden harmadik tanévben hivatalból felül kell vizsgálni.

15/2013.23.§ (1) A szülő a felülvizsgálati eljárást bármikor kezdeményezheti. A szakértői bizottság a szülő kérelmére akkor köteles lefolytatni a felülvizsgálati eljárást, ha a hivatalból történő felülvizsgálat óta több mint hat hónap telt el, és a soron következő, hivatalból történő felülvizsgálat időpontjáig több mint hat hónap van hátra.

(2) Ha a felülvizsgálatra a nevelési-oktatási intézményben kerül sor, a vizsgálat időpontjáról és helyéről – a szakértői bizottsággal történő egyeztetés alapján – a gyermek, tanuló nevelését, nevelését-oktatását ellátó intézmény a felülvizsgálat időpontja előtt legalább nyolc nappal értesíti a szülőt. A felülvizsgálat során a szülő jelenlététől, valamint közreműködésétől a szakértői bizottság eltekinthet, ha a szülő a vizsgálat lefolytatása előtt írásban nyilatkozik a felülvizsgálat tényének és időpontjának tudomásul vételéről, és arról, hogy azon nem kíván jelen lenni.

(3) Teljes körű vizsgálati eljárást kell lefolytatni

a) az enyhén értelmi fogyatékos, valamint az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek, tanuló első hivatalból történő felülvizsgálati eljárásában,

b) ha arra a hatósági megkeresésben foglaltak teljesítéséhez szükség van,

c) a szülő kérésére indított eljárásban, feltéve, hogy az utolsó teljes körű vizsgálat óta több mint két év telt el.

(4) A gyermek nevelését ellátó óvoda, nevelését, oktatását ellátó iskola a felülvizsgálati eljárást – tanévenként legfeljebb egy alkalommal – bármikor kezdeményezheti, amelyről – a felülvizsgálat szükségességének indokolásával – a szülőt tájékoztatni köteles. Sajátos nevelési igényű gyermek esetében, az óvodai vagy iskolai kezdeményezésre történő felülvizsgálat lefolytatásakor a felülvizsgálat részeként, a szakértői bizottság egy tagja legalább egy teljes napot a gyermek óvodai csoportjában, a tanuló iskolai osztályában hospitál, megfigyeléseiről feljegyzést készít.

A szakértői vizsgálat eljárásrendjét a 2. sz. melléklet tartalmazza

2018. 01-től a 229/2012.(VIII. 28.) Kormányrendelet V. fejezettel egészült ki, amely a köznevelési hatósági eljárások kiegészítő eljárási szabályait rögzíti.

A 16/l. alcím a sajátos nevelési igény és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával összefüggő eljárási szabályokat határozza meg.

A sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával összefüggő eljárási szabályok korábban a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet 40-41. §-ában kaptak helyet, 2018. január 1-jétől ezeket – teljesen azonos tartalommal – a kormányrendelet 42–43. §-ában találjuk. (lsd.41. oldal)

4. Sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók ellátását érintő dokumentumok, adminisztrációk

Az SNI ellátás alapidokumentumai	A sajátos nevelési igényű gyermek ellátásának helyi és az ellátást végző gyógypedagógus által vezetett dokumentumok
----------------------------------	---

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátásához az intézményeknek a következő dokumentumokkal kell rendelkezni:

- Alapító okiratban – az integráló intézmény meghatározza a sajátos nevelési igény típusát
- Érvényes szakértői vélemények – benne javaslattal a tanuló együttneveléséről
- A szakértői bizottság intézmény-kijelölő határozata
- SNI tanulók tanügyi dokumentációja (lentebb részletezve)
- SNI tanulók fejlesztési terve – gyógypedagógus állítja össze
- Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció Egyéni fejlődési lap – **Külvív** (A.Tü356. r.sz. Pátria Nyomda Rt.) **integráló intézmény dokumentuma** a 4. oldalán található útmutató alapján –
- Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció Egyéni fejlődési lap – **Betétív** (A.Tü357. r.sz. Pátria Nyomda Rt.) a fejlesztést végző gyógypedagógus vezeti a 4. oldalon található útmutató alapján, ebben történik a fejlesztő órák dokumentálása
- Mentésítésekre vonatkozó igazgatói, engedélyek határozatok (Felmentések, mentességek fejezetben)

4.1 Óvodák dokumentációi

Sajátos nevelési igényű gyermek az óvodában	Az óvoda pedagógiai programjának harmonizálása SNI gyermek adminisztrálása az óvodai nyomtatványokban
---	--

20/2012.EMMI rendelet 6.§ (1) Az óvoda az **Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján **pedagógiai programot** készít, vagy az ily módon készített pedagógiai programok közül választ.

(2) Az óvoda pedagógiai programja **meghatározza**

az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit

b) azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét,

20/2012. EMMI rendelet 11.§(1) A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

a) óvodai nevelése esetén az óvoda pedagógiai programja a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet,

20/2012. EMMI rendelet 88.§ Az óvoda által használt nyomtatvány **a)** a felvételi előjegyzési napló, **b)** a felvételi és mulasztási napló, **c)** az óvodai csoportnapló, **d)** az óvodai törzskönyv, **e)** a tankötelezettség megállapításához szükséges szakvélemény (a továbbiakban: óvodai szakvélemény), **f)** a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.

20/2012. EMMI rendelet 90.§(3) A felvételi és mulasztási napló **(4)** Amennyiben az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

20/2012. EMMI rendelet 91.§(3) Az óvodai csoportnapló tartalmazza **b)** ...sajátos nevelési igényű gyermekek számát...

20/2012. EMMI rendelet 92.§(2) Az óvodai törzskönyv tartalmazza **c)** nevelési évenként az óvoda általános adatait (önkormányzati, nem önkormányzati jelleg, nevel-e sajátos nevelési igényű és nemzetiségi gyermekeket

e) a gyermeklétszámot nevelési évenként összesítve, továbbá az október 1-jei és május 31-i állapot szerint, a korosztályonkénti bontást, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, továbbá a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát, a gyermekcsoportok október 1-jei számát,

20/2012. EMMI rendelet 93/A.§(1) A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

(2) A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait, **e)** a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai

4.2 Iskolák dokumentációi

Sajátos nevelési igényű gyermek az iskolákban	Az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének harmonizálása SNI tanuló adminisztrálása az iskolai nyomtatványokban, e-naplóban
---	--

A tanuló adataiban, akkor is, ha a tanuló sajátos nevelési igényű kódot kapott, bekövetkezett változást a tudomásszerzéstől számított 5 napon belül a KIR adatkezelőjének jelenteni kell. Nkt.97.§(25)

20/2012. EMMI rendelet 7.§(1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

20/2012. EMMI rendelet 11.§(1) A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabályban foglaltakra.

(2) A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

(3) A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást engedélyez. Az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak a tanulmányi követelményeket teljesítenie. Az egyéni továbbhaladás – valamennyi vagy egyes tantárgyakból – különböző évfolyamokig, de legkésőbb – az e bekezdésben foglalt kivétellel – a negyedik évfolyam végéig tarthat

20/2012. EMMI rendelet 95.§(1) Az iskolába felvett tanulók iskolai nyilvántartására beírási naplót kell vezetni.

(9) A **beírási napló** tartalmazza **a)** a tanuló **ai)** sajátos nevelési igényére vonatkozó adatait, *(BNO kód, szakértői bizottság neve, címe, szakértői vélemény száma, kelte, kötelező kontroll, SNI ténye)*

Elektronikus napló: SNI jelölése a tanuló neve mellett, értékelésre vonatkozó szakértői bizottság javaslatai, jegyek mellett az értékelés tárgya

20/2012. EMMI rendelet 99.§ (3) Az egyéni törzslap tartalmazza

(4) Ha az iskola sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatását is ellátja, a törzslapon fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, a felülvizsgálat időpontját, *tüntessük fel a gyermek BNO kódját*

20/2012. EMMI rendelet 139. § (1) A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez **egyéni fejlesztési tervet** készít, és évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell.

(2) A nevelési-oktatási intézmény a többi tanulóval együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott **egyéni fejlődési lapon** dokumentálja.(lsd.:17. old)

5. Felmentések, javaslatok

5.1 Általános rendelkezések

Mentesítések	érvényes szakértői vélemény alapján
Ki menti fel a tanulót?	az iskola igazgatója engedélyben, határozatban (csak az érettségizőknek kötelező határozatot készíteni)
Miről lehet felmenteni a tanulót?	foglalkozáson való részvétel alól osztályzás alól értékelés, minősítés alól
Mit engedélyezhet?	írásbeli helyett szóbeli szóbeli helyett írásbeli hosszabb időkeret, eszközhasználat
Mikor érvényesíthető a felmentés?	számonkérés, vizsgák során

Az intézmény vezetője a szakértői véleményben megjelölt mentességeket, kedvezményeket engedélyezi, szükség esetén határozatot hoz. A határozatot írásba foglalja, megjelöli a döntés indokait, a mérlegelés során figyelembe vett körülményeket, jogszabályi háttérrel, a szakértői vélemény alapján érvényesíthető mentesség pontos módját, jogorvoslati lehetőséget.

Nkt. 51.§(5) A sajátos nevelési igényű... tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

Nkt.55.§(1) Az igazgató a gyakorlati képzés kivételével a tanulót kérelmére – kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére – felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi. Az igazgató az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól a szülő kérelmére felmenti a tanulót, ha másik köznevelési intézménnyel is tanulói jogviszonyban vagy vendégtanulói jogviszonyban áll, az ott szervezett tanórai és egyéb foglalkozásokon történő részvétel érdekében, egyéb esetekben – kivéve, ha az intézmény e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik – felmentheti.

Az igazgató e bekezdés alapján a tanulót felmentheti – de nem köteles, mérlegelés kérdése, az igazgató felelőssége – a foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló, kiskorú esetén a szülő kérelmezi. A sajátos nevelési igény megalapozhatja az egyéni

adottságok vagy a sajátos helyzet szerinti indokoltságot. Ennek megfelelően az igazgató – a vonatkozó szabályok betartásával – felmentheti a tanulót a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

Nkt.56.§(1) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti

a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

b) a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. *(ebben az esetben nem kell szövegesen sem értékelni, a tanulót nem értékeljük – a dokumentumaiba a megfelelő megjegyzés, záradék kerül)*

A tantárgyi órán a részvétel a mentesítés ellenére kötelező, kivéve, ha a szülő kérelme alapján az igazgató határozatában a szakvélemény, a tanuló egyéni adottsága, sajátos nevelési igénye, sajátos helyzete alapján ezt indokoltnak tartja. A szabályozás alapján a szülőnek sincs választási lehetősége, vagyis nem nyilatkozhat úgy, hogy az igazgató a szakértői véleményben javasolt felmentést ne adja meg. A határozat mindig a legújabb szakértői vélemény alapján készül. A részvétel a fejlesztő foglalkozásokon kötelező, a hiányzást a többi tantárgyhoz hasonlóan kell kezelni.³

(2) Az érettségi vizsgán az (1) bekezdés b) pont szerinti tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat.

Ebben az esetben az igazgatónak nincs mérlegelési jogköre, hiszen a mentesítésre vonatkozó állapot nem kérelemre indul.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

34.§(4) A központi írásbeli vizsga során a vizsgaszervező iskola biztosítja a tanári felügyeletet. A vizsgateremben a tanulók ültetési rendjét úgy kell kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék. A vizsga során – a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók részére a **33.§(3)** bekezdés alapján adott igazgatói engedélyben meghatározott eltéréssel – a feladatlap-készítő bizottságok által meghatározott, a hivatal honlapján közzétett, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet szerinti jelentkezési határidőig nyilvánosságra hozott és az egyes feladatlapokon is feltüntetett **segédeszközök használhatók**. A dolgozat megírásakor a rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát kék vagy fekete színű tintával kell elkészíteni.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 68.§(4) A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

³ Baranya Megyei Kormányhivatal tájékoztatása alapján 2015.

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 71.§ (3) A sajátos nevelési igényű... vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

(4) Ha a vizsgázónak a 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

(4a) Ha a vizsgázó a (3) bekezdés b) pontja alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

74.§(3) Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.

5.2 Érettségi vizsgán érvényesíthető mentességek

100/1997.(VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga szabályzatának kiadásáról

Érettségire jelentkezés	a vizsgázó feltünteti a kötelező helyett választott tantárgyat
Mi alól lehet felmenteni a tanulót?	szóbeli helyett írásbeli írásbeli helyett szóbeli
Engedmények	több idő a felkészülésre segédeszközhasználat
Ki engedélyez felmentést?	a vizsgázó kérelmére az igazgató határozatot hoz az engedélyezésről az érvényes szakértői vélemény alapján

6.§(7) Ha a vizsgázót – az Nkt. 56. § (1) bekezdése alapján a kötelező és a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgynak megfelelő tantárgyból középiskolában – mentesítették az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés, minősítés alól, akkor az adott tantárgy helyett a vizsgázó egy másik, általa választott vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát. A vizsgázó részére – a szakértői bizottság szakvéleménye alapján – kérelmére engedélyezni kell az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását, és biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt. *(Igazgatói határozat)*

a) Jelentkezés az érettségi vizsgára

12.§ (6) Az érettségi vizsgára történő jelentkezés az e célra szolgáló jelentkezési lappal történhet. A jelentkezési lapot *b)* május-júniusi vizsgaidőszak esetén február 15-ig, *c)* október-novemberi vizsgaidőszak esetén szeptember 5-ig lehet benyújtani a vizsgabizottságot működtető intézmény igazgatójához. A jelentkezési határidő elmulasztása esetén igazolási kérelmet a jelentkezési határidő utolsó napjától számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő. A jelentkezési lapon a kötelező vizsgatárgyak mellett fel kell tüntetni a kötelezően és a szabadon választható vizsgatárgyakat, a vizsga szintjét, valamint a vizsga e rendelet 9. §-ának (1) bekezdése szerinti fajtáját. **A vizsgára jelentkezőnek fel kell tüntetnie azt is, ha a vizsgatárgyból nemzetiségi nyelven vagy célnyelven kíván vizsgázni, illetve élni kíván a 6. § (7) bekezdésében meghatározott jogával. ...*(Vagyis azzal, ami a szakértői véleményben áll – valamelyik érettségi tárgyból felmentése volt, helyette választhat mást, és az időtöbblet is jár számára – igazgatói határozat!)***

12.§(9) A vizsgára való jelentkezés elfogadásáról az igazgató dönt. A jelentkezés elutasításáról – a döntés indokának megjelölésével – az igazgató döntést hoz. A kormányhivatalban benyújtott érettségi vizsgára történő jelentkezés esetén

a kormányhivatal által hozott döntés vonatkozásában másodfokon a Hivatal jár el. Az igazgató által elfogadott jelentkezést – ha e rendelet másként nem rendelkezik – visszavonni, illetve megváltoztatni nem lehet. A jelentkezés elfogadásakor dönteni kell a 6. § (7) bekezdésében meghatározottak alapján benyújtott kérelemről is. A döntést határozatba kell foglalni.

b) Érettségi vizsgákon érvényesíthető kedvezmények

20.§(7) A 6. § (7) bekezdése szerint a vizsgázó kérelmére, az igazgató engedélye alapján

a) a 19. § (1) bekezdésben meghatározott időt legfeljebb egy órával (60 perc) meg kell növelni,

b) lehetővé kell tenni, hogy a szakértői bizottság szakvéleményében előírt, illetve az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számítógép, írógép) használja

c) engedélyezni kell, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli beszámolót tegyen, vagy a szóbeli vizsgát írásban teljesítse,

d) a tanuló a vizsgán mentesülhet az értékelés egy vagy több része alól, amennyiben a középiskolában a megfelelő tantárgyból nem mentesítették az értékelés, minősítés egésze alól.

37.§(1) A 6. § (7) bekezdése alapján a vizsgázó kérelmére, az igazgató engedélye alapján

a) a 35. § (2) bekezdésben meghatározott időt legfeljebb húsz perccel meg kell növelni,

b) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsgát írásban tegye le,

c) lehetővé kell tenni, hogy a vizsga közben a szakvéleményben előírt vagy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számítógép) használja,

d) a tanuló a vizsgán mentesülhet az értékelés egy vagy több része alól, ha a középiskolában a megfelelő tantárgyból nem mentesítették az értékelés, minősítés egésze alól.

(2) Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után, külön helyiségben, felügyelő tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére középszintű vizsga esetén harminc percet, emelt szintű vizsga esetén negyven percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a kérdező tanár felolvassa.

(3) Ha a vizsgázónak a 6. § (7) bekezdése vagy az e rendelet 24. § (4) bekezdés b) pontja, illetve 31. § (5) bekezdései alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vagy a gyakorlati vizsgarész helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga

írásbeli vagy gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legalább tíz perc pihenőidőt kell adni. A vizsgázó a pihenőidő alatt a vizsgatermet nem hagyhatja el. Amennyiben a vizsgázó a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolja, a törzslapján, az érettségi bizonyítványában, tanúsítványában ezt a tényt – záradék formájában – fel kell tüntetni.

41.§(2) ...Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban tette le, teljesítményét a szóbeli vizsgarésznek megfelelően kell minősíteni. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tett, mindkét tétel kifejtését a szóbeli tételek értékelési szabályai szerint kell értékelni, majd a két tételre adott pontszámok összegét a szóbeli vizsgán elérhető pontszám kétszeresének százalékában kell kifejezni, és ez adja a vizsga százalékos minősítését. A vizsgázónak ebben az esetben mindkét szóbeli vizsgáján legalább tizenkettő százalékot kell teljesítenie ahhoz, hogy a vizsgatárgyból a teljesített százalékérték alapján a (3)-(4) bekezdésben meghatározottak szerint legalább elégséges osztályzatot kaphasson.

5.3 Felmentés komplex szakmai vizsgán

315/2013. (VIII.28.) Kormányrendelet a komplex szakmai vizsga szabályairól

7.§(1) A vizsga letétele alól a szakmai és vizsgakövetelményben foglaltak szerint adható felmentés.

(2) A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérelmére, fogyatékosága miatt az adott vizsgafeladat eltérő – szóbeli helyett írásbeli, interaktív vagy központi gyakorlati, továbbá írásbeli, interaktív vagy központi gyakorlati tevékenység helyett szóbeli – vizsgatevékenységgel, valamint az adott vizsgafeladatra a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott időnél hosszabb idő alatt is teljesíthető. Gyakorlati vizsgatevékenység esetén a hosszabbítás nem haladhatja meg a szakmai és vizsgakövetelményben előírt időtartam harminc százalékát kivéve, ha a szakmai és vizsgakövetelmény másként rendelkezik.

(4) A vizsgázó a felmentés iránti kérelmet a vizsgára való jelentkezéskor írásban nyújtja be a vizsgaszervezőnek. A vizsgaszervező a kérelem alapján javaslatot készít elő a szakmai vizsgabizottság (a továbbiakban: vizsgabizottság) részére. A vizsgafelmentés tárgyában a vizsgabizottság dönt. A vizsgabizottság a döntéséről határozatot hoz, amelyről a vizsgázót legkésőbb a vizsga első vizsgatevékenységének megkezdése előtt három nappal tájékoztatja. A vizsgabizottság a határozatot a vizsgajegyzőkönyvben rögzíti.

(5) A (3) bekezdésben foglaltak szerinti felmentés esetén a felmentés iránti kérelmet legkésőbb a vizsga első vizsgatevékenységének megkezdéséig kell benyújtani.

(6) A vizsgaszervező a halláskárosodott vizsgázó kérelmére a szóbeli vizsgatevékenység idejére jelnyelvi tolmácsot köteles biztosítani. A vizsgázó a kérelmének indokoltságát köteles igazolni.

31.§(4) Ha a sajátos nevelési igényű vizsgázó a szóbeli vizsgatevékenység helyett írásbeli vagy központi gyakorlati vizsgatevékenységet végez, a tétel kiválasztása után felügyelő jelenlétében készíti el vizsgafeladatát.

42.§(2) A törzslapra rá kell vezetni a vizsgajegyzőkönyv vizsgázóra vonatkozó, a 20. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti határozatait a 3. melléklet 1-6. pontjának megfelelően.

be) akit a 3. melléklet 6. záradéka szerint mentesített a vizsgabizottság a vizsga valamely vizsgafeladata alól, valamint a felmentés okát és az alapul szolgáló dokumentumokat,

5.4 Községi szolgálat

Az tanuló akkor kezdheti meg az érettségi vizsgáját, ha teljesítette az 50 óras községi szolgálatot. Sajátos nevelési igényű tanulót az igazgató a szakértői vélemény javaslata alapján, határozatban mentesítheti a szolgálat alól.

Nkt.4.§ E törvény alkalmazásában

1. alapeladat: a köznevelési intézmény alapító okiratában, szakmai alapidokumentumában foglalt köznevelési feladat, amely

15. községi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása,

Nkt.6.§ 4) A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra községi szolgálat elvégzésének igazolása, **kivéve b)** azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a községi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

5.5 Magántanulói státusz

Nkt27.§(7) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján vagy súlyos betegség miatt magántanulónak tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt magántanulónként tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs,

rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

Nkt.45.§ (5) A tankötelezettség iskolába járással vagy ha az a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából nem hátrányos, a szülő kérelmére magántanulóként teljesíthető.

Nkt.55.§ (2) A magántanulót – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Az iskolai rendszerű szakképzésben a magántanulókra vonatkozó részletes szabályokat a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg.

20/2012. EMMI rendelet 75.§ (3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nevelési tanácsadási feladatot, szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény szakértői véleménye alapján tanulmányait magántanulóként folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról

b) sajátos nevelési igényű tanuló esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat keretében kell gondoskodni.

15/2013. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézménye működéséről a magántanulói státuszra vonatkozó rendelkezései

17.§(1) A szakértői bizottság a szakértői véleményében tesz javaslatot a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatok típusaira, a szükséges szakemberre és annak feladataira. A szakértői véleménynek tartalmaznia kell

b) a szakértői vizsgálat rövid leírását,

bb) a sajátos nevelési igényre, vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

e) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással, illetve kizárólagosan magántanulóként teljesítheti,

f) ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan magántanulóként teljesítheti, a heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket...
a szakértői véleménynek tartalmaznia kell.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló tanév közben szülői kérésre lesz magántanuló, státuszának megváltoztatásához ki kell kérni a szakértői bizottság újabb véleményét, aki megváltoztatja a tankötelezettség teljesítésének módját. A tanuló dokumentumaiban (naplóban, törzslapon) „Tanulmányait a szülő kérésére (szakértői vélemény alapján) magántanulóként folytatja...” határozat kerül.

5.6 Tankötelezettség

Tankötelezettség kezdete	Az a naptári év, amelyben augusztus 31-ig betölti a 6. életévét
SNI tankötelezettség vége	Meghosszabbítható 23 éves korig
Szakértői vizsgálatot kezdeményezhet iskolakezdés céljából	Óvoda, szülő, iskola

Nkt.45.§(1) Magyarországon – az e törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a köznevelési feladatot ellátó hatóság a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

(3) A tankötelezettség annak a **tanévnek a végéig** tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti. **A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti.** A tankötelezettség meghosszabbításáról a **szakértői bizottság szakértői véleménye alapján** az iskola **igazgatója dönt.**

(4) A tankötelezettség kezdetéről

a) az óvoda vezetője,

b) ha a gyermek nem járt óvodába az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság,

c) az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság dönt.

20/2012. EMMI rendelet 21. § (1) A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

(2) Az óvoda a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatban

a) amennyiben a gyermek elérte az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, ezt igazolja,

b) dönt a hatodik életévét augusztus 31-ig betöltő gyermek óvodai nevelésben való további részvételéről,

c) szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából, ha

ca) a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettsége egyértelműen nem dönthető el a gyermek fejlődésének nyomon követéséről szóló óvodai dokumentumok alapján,

cb) a gyermek nem járt óvodába,

cc) a szülő nem ért egyet az a) pont szerint kiállított óvodai igazolással vagy a b) pont szerinti döntéssel, vagy

d) szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából annak eldöntésére, hogy az augusztus 31-ig a hetedik életévét betöltött gyermek részesülhet-e további óvodai nevelésben.

(3) A gyermeke iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szülő is kezdeményezhet szakértői bizottsági vizsgálatot.

(4) Az iskola igazgatója a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szakértői bizottság vizsgálatát kezdeményezheti, ha

a) a szülő nem ért egyet a (2) bekezdés a) pontja szerint kiállított óvodai igazolással vagy a (2) bekezdés b) pont szerinti döntéssel, és arról az iskola igazgatója tudomást szerez, feltéve hogy a kérdésben a szakértői bizottság korábban nem hozott döntést,

b) szükséges a gyermek sajátos iskolai nevelésben-oktatásban való részvételéről dönteni és arra az óvoda javaslatot tesz, vagy a szülő kéri, és e kérdésben a szakértői bizottság korábban nem hozott döntést.

6. Sajátos nevelési igényű gyermek az óvodában

SNI az óvodában, ellátás órakerete	Heti 11 órás időkeret
SNI ellátás jogosultsága	Attól kezdődően, amikor megállapították az SNI tényét
Intézményválasztás	Szakértői vélemény alapján a szülő választja ki
Intézményváltás	A szülő írásban tájékoztatja a szakértői bizottságot, aki módosítja vagy szükség esetén új szakértői véleményt állít ki
Ellátó szakember	Gyógypedagógus, logopédus, konduktor

Nkt.5.§(1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

a) az óvodai nevelés szakasza, amely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi,

(2) Az óvodai nevelés alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg. Az óvodák az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készítik el helyi pedagógiai programjukat.

(Dokumentumok: lsd. 16. oldal)

Nkt.8.§(1) Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző – az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó – a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

(3) Az óvodai nevelés 6. melléklet szerinti finanszírozott időkerete magában foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti ötven óra időkeretet. A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

(4) A kötelező óvodai nevelés korai fejlesztésben és gondozásban is teljesíthető.

Nkt.47.§(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók – külön vagy közös vagy részben közös – nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola, kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

20/2012. EMMI rendelet 20. § (1) Az óvodai beiratkozásra a tárgyév április 20-a és május 20-a között kerül sor. A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról a beiratkozás első hatánapját megelőzően legalább harminc nappal

a) közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a saját honlapján, (1a) A fenntartói közlemény, hirdetmény tartalmazza e) az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai felvételéről, a nevelésükre az alapító okiratuk szerint jogosult óvodákról és azok elérhetőségéről... szóló tájékoztatást.

15/2013.20.§ (3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló iskolát kíván változtatni, szándékáról a tanuló szülőjének írásban tájékoztatnia kell a szakértői bizottságot. A szakértői bizottság, amennyiben az az iskola, amelybe a tanuló az átvételét, felvételét kéri, az adott sajátos nevelési igényre tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a bejelentést tizenöt napon belül írásban tudomásul veszi, és szakértői véleményének az iskola kijelölésére és az iskolába történő beiratkozásra vonatkozó rendelkezéseit módosítja. Ha az iskola nem vagy nem az adott fogyatékosságra tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a szakértői bizottság a tanuló

– szükség szerinti – vizsgálata után új szakértői véleményt készít. A tanuló vizsgálata mellőzhető, ha a meglévő vizsgálati eredmények kiegészítésére nincs szükség. **E rendelkezéseket alkalmazni kell az óvoda,** a kollégium, a korai fejlesztés és gondozás, továbbá a fejlesztő nevelés-oktatás feladataiban közreműködő intézmény változásakor is. Az e bekezdésben meghatározott intézkedéseket, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára nincs szükség, a szakértői bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag hajtja végre.

7. Sajátos nevelési igényű tanuló az általános iskolában

SNI tanuló ellátásának órakerete	Nkt. 6.számú melléklete alapján
Ellátás jogosultsága	Attól kezdődően, amikor az SNI tényét megállapították
Intézmény kiválasztása	A szakértői bizottság véleménye alapján a szülő választja ki
SNI tanulót ellátó szakember	Saját gyógypedagógus, logopédus, utazó gyógypedagógus, konduktor
Iskola feladata – intézményi dokumentumok kiegészítése	Iskolai pedagógiai program, helyi tanterv, házirend, SzMSz, további, az együttnevelést támogató dokumentum harmonizálása
Iskolaváltoztatás	A szülő szándékáról írásban tájékoztatja a szakért. bizottságot, aki módosítja, vagy szükség esetén új szakértői véleményt állít ki

Nkt.5.§ (1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

b) az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

ba) az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és

bb) az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat,

Nkt.10.§ Az általános iskolában nyolc évfolyamon országosan egységes követelmények szerint alapfokú nevelés-oktatás folyik. Az általános iskola a tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középfokú iskolai továbbtanulásra.

Nkt.47.§ (2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(6) A gyermek, tanuló érdekében a köznevelési feladatot ellátó hatóság kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, továbbá a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be. A köznevelési feladatot ellátó hatóság dönt a sajátos nevelési igény,

a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával, a logopédiai ellátással, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben. Ha a szülő a köznevelési feladatot ellátó hatóság felhívása ellenére kötelezettségének ismételten nem tesz eleget, a köznevelési feladatot ellátó hatóság a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

A szakértői bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt, amely helyhiány miatt nem tudná felvenni a gyermeket, tanulót. A szakértői vizsgálaton való részvétel érdekében szükséges utazás költségeit a társadalombiztosítás a szülőnek megtéríti.

Nkt.51.§ (5) A sajátos nevelési igényű... tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

Nkt.94.§ (1) Felhatalmazást kap az oktatásért felelős miniszter, hogy **c)** a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve, a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve, a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja, a kerettantervek, továbbá az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja kiadását és bevezetését

d) a sajátos nevelési igényű... gyermekek, tanulók nevelésével és oktatásával kapcsolatos részletes szabályokat, továbbá a szakértői vélemény elkészítésével összefüggő eljárást, a szakértői bizottság működését, az országos és más szakértői tevékenységet, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat megszervezésének és működtetésének, az együttnevelést segítő pedagógusok tevékenységének részletes szabályait, valamint azokat a feltételeket, amikor az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat igénybevételéért ellenszolgáltatás kérhető, ...rendeletben állapítsa meg.

20/2012EMMI rendelet § (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza **a)** az iskola nevelési programját, ennek keretén belül **af)** a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

11.§(1) A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók **b)** iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabályban foglaltakra.

(2) A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

(3) A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást engedélyez. Az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell

a tanulónak a tanulmányi követelményeket teljesítenie. Az egyéni továbbhaladás – valamennyi vagy egyes tantárgyakból – különböző évfolyamokig, de legkésőbb – az e bekezdésben foglalt kivétellel – a negyedik évfolyam végéig tarthat. A súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló esetében az egyéni előrehaladású nevelés és oktatás a fejlesztő nevelés-oktatás teljes időtartamára engedélyezhető.

15/2013.20.§ (3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló iskolát kíván változtatni, szándékáról a tanuló szülőjének írásban tájékoztatnia kell a szakértői bizottságot. A szakértői bizottság, amennyiben az az iskola, amelybe a tanuló az átvételét, felvételét kéri, az adott sajátos nevelési igényre tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a bejelentést tizenöt napon belül írásban tudomásul veszi, és szakértői véleményének az iskola kijelölésére és az iskolába történő beiratkozásra vonatkozó rendelkezéseit módosítja. Ha az iskola nem vagy nem az adott fogyatékosagra tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a szakértői bizottság a tanuló – szükség szerinti – vizsgálata után új szakértői véleményt készít. A tanuló vizsgálata mellőzhető, ha a meglévő vizsgálati eredmények kiegészítésére nincs szükség. E rendelkezéseket alkalmazni kell az óvoda, a kollégium, a korai fejlesztés és gondozás, továbbá a fejlesztő nevelés-oktatás feladataiban közreműködő intézmény változásakor is. Az e bekezdésben meghatározott intézkedéseket, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára nincs szükség, a szakértői bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag hajtja végre.

8. Sajátos nevelési igényű tanuló a középiskolában

Intézmény tájékoztatási kötelezettsége	A felvételi tájékoztatóban kitér a SNI jelentkezőre vonatkozó speciális szabályokra
--	---

Nkt.5.§(1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

c) a középfokú nevelés-oktatás szakasza, amely – a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium kivételével – a kilencedik évfolyamon kezdődik és a tizenkettedik, szakközépiskola esetében a tizenharmadik évfolyam végén fejeződik be,

d) az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza, amely az alapfokú nevelés-oktatás szakasza után kezdődik, és szakgimnáziumban a tizenharmadik vagy a tizennegyedik, szakközépiskolában a tizennegyedik, szakiskolában a kerettantervben meghatározott évfolyamon fejeződik be.

20/2012. EMMI rendelet: 32. § (3) A középfokú iskola felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi.

(4) A felvételi tájékoztató tartalmazza d) a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,

15/2013.20.§(3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló iskolát kíván változtatni, szándékáról a tanuló szülőjének írásban tájékoztatnia kell a szakértői bizottságot. A szakértői bizottság, amennyiben az az iskola, amelybe a tanuló az átvételét, felvételét kéri, az adott sajátos nevelési igényre tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a bejelentést tizenöt napon belül írásban tudomásul veszi, és szakértői véleményének az iskola kijelölésére és az iskolába történő beiratkozásra vonatkozó rendelkezéseit módosítja. Ha az iskola nem vagy nem az adott fogyatékosagra tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a szakértői bizottság a tanuló – szükség szerinti – vizsgálata után új szakértői véleményt készít. A tanuló vizsgálata mellőzhető, ha a meglévő vizsgálati eredmények kiegészítésére nincs szükség. E rendelkezéseket alkalmazni kell az óvoda, a kollégium, a korai fejlesztés és gondozás, továbbá a fejlesztő nevelés-oktatás feladataiban közreműködő intézmény változásakor is. Az e bekezdésben meghatározott intézkedéseket, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára nincs szükség, a szakértői bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag hajtja végre.

(Az érettségi és szakmai vizsgákra vonatkozó szabályozást lsd. 19.-20. oldal)

8.1 Sajátos nevelési igényű tanuló a szakképzési centrumokban

Szakmai vizsgák	SNI-ből fakadó hátrányok kiküszöbölése a felkészítés és vizsgázás ideje alatt Gyakorlati vizsga alól nincs mentesítés
Kedvezmények, mentességek	Egyes tantárgyak, tananyag egységek tanulása, beszámoltatása alóli mentesség, hosszabb felkészülési idő, segédeszköz alkalmazása, írásbeli helyett szóbeli, szóbeli helyett írásbeli

2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

11.§(1) A sajátos nevelési igényű vizsgázó részére a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott pályaalkalmassági és egészségügyi alkalmassági követelmények, valamint a fogyatékossgal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek figyelembevételével biztosítani kell a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a kötelezettségeit. A felkészítés és a vizsgáztatás során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű vizsgázó számára a fizikai és infokommunikációs akadálymentességet.

(2) A sajátos nevelési igény jellege alapján, a sajátos nevelési igényű vizsgázót – a gyakorlati vizsgatevékenység kivételével – mentesíteni kell egyes tantárgyak, tananyagegységek (modulok) tanulása és a beszámolás kötelezettsége alól. Ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a vizsgázót mentesíteni kell a vizsgatevékenység idegennyelvi része vagy annak egy típusa, szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, segédszemély alkalmazását, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt, ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a szakmai vizsgabizottság engedélyezheti az írásbeli (interaktív) vizsgatevékenység szóbeli vizsgatevékenységgel vagy a szóbeli vizsgatevékenység írásbeli (interaktív) vizsgatevékenységgel történő felváltását.

(3) A mentesítésről iskolai rendszerű szakképzés esetén a nemzeti köznevelésről szóló törvényben a sajátos nevelési igény megállapítására felhatalmazott szakértői és rehabilitációs bizottság, iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén a szakértői bizottság kettő évnél nem régebbi véleményének hiányában a sajátos nevelési igényt megalapozó fogyatékossg tekintetében illetékes szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosának véleménye alapján a szakmai vizsgabizottság dönt.

(4) Az e § alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

9. Egyéb

SNI gyermek/ tanuló ellátásának, foglalkoztatásának feltételei	Megfelelő szakember, speciális tanterv, tankönyv egyéb eszközök, segédletek
Az SNI gyermek/tanuló foglalkoztatásában résztvevők feladata	A gyermek egyéni képességeinek maximális figyelembevételével tegyen meg mindent annak fejlődése érdekében Működjön együtt az ellátásban résztvevő speciális szakemberekkel Ellenőrizze az integráció sikerét biztosító módszertani felkészültségét
Eljárási szabályok	SNI megállapításával, szakértői véleménybe foglaltakkal összefüggésben

9.1 Ellátás feltételei

Nkt.47.§(4) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő feltételek szükségesek:

a) a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,

b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,

c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

Nkt.62.§(1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

20/2012. EMMI rendelet 146.§(3) A pedagógus ellenőrzése a pedagógus munkájának alábbi területeit vizsgálja:

d) a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség,

9.2 A sajátos nevelési igény... megállapításával összefüggő eljárási szabályok

229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet

42. § (1) Az illetékes járási hivatal közigazgatási hatósági eljárás keretében hoz döntést ...a sajátos nevelési igény megállapításával, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben.

(2) Az eljárás megindítását a szülő kérheti, ha nem ért egyet a szakértői véleményben foglaltakkal, illetve a szakértői bizottság eljárásával.

(3) Az eljárás megindítását köteles kérni

a) a nevelési-oktatási, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális intézmény, vagy a gyámhatóság, ha a szülő a szakértői vizsgálat szükségességével nem ért egyet, illetve a kérelmet nem írja alá,

b) a szakértői bizottság, ha a szülő a gyermekével a szakértői vizsgálaton ismételt felhívás ellenére nem jelenik meg vagy a szakértői vizsgálatban nem működik közre, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal vagy annak továbbításával nem ért egyet,

c) a szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő, ha a szakértői bizottság eljárásában megszegték a vizsgálat eljárási szabályait,

d) a kijelölt nevelési-oktatási intézmény vezetője, ha a gyermeket a szakértői vélemény alapján a kijelölt nevelési-oktatási intézménybe nem íratják be.

(4) Az eljárásra az a járási hivatal illetékes, akinek a működési területén a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában, vagy ha az nem állapítható meg, a gyermek, tanuló tartózkodási helye található.

(5) Ha a gyermeket, tanulót a gyámhivatal átmeneti vagy tartós nevelésbe vette a járási hivatal illetékességét a gyermek tartózkodási helye határozza meg.

(6) A járási hivatal az eljárása megindításáról nyolc napon belül értesíti a szakértői bizottságot. A járási hivatal az (1) bekezdés szerinti döntés egy példányát a döntés véglegessé válását követő nyolc napon belül megküldi az érintett nevelési-oktatási intézménynek és a szakértői bizottságnak.

9.3 Szülőket érintő szabályozás

15/2013. EMMI rendelet 14. § (1) A szakértői vizsgálat időpontját a bizottság határozza meg, és erről, valamint a szakértői vizsgálat helyéről a szülőt értesíti. A szakértői vizsgálat időpontjáról szóló értesítést a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított tíz napon belül, a vizsgálat időpontja előtt legalább tíz nappal meg kell küldeni a szülőnek. A szakértői vizsgálat időpontját – első vizsgálat esetében – a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított harminc napon belüli időpontra kell kitűzni. Amennyiben a szülő a szakértői vizsgálat időpontjában nem jelenik meg, további egy alkalommal kell számára vizsgálati időpontot biztosítani az elmulasztott vizsgálati időpontot követő naptól számított tizenöt napon belüli időpontra. Ennek elmulasztása esetén, ha a vizsgálat a szülő kérésére indult, a vizsgálati kérelmet visszavontnak kell tekinteni. Ha a vizsgálat a 13. § (2) bekezdés a), b) vagy d) pontja alapján indult, akkor a szakértői bizottság a 40. § (3) bekezdés b) pontja szerint közigazgatási hatósági eljárás megindítását köteles kezdeményezni.

(2) A szakértői vizsgálat megkezdéséhez a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő együttes jelenléte szükséges. Kétség esetén vélelmezni kell, hogy a vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülő képviselőjére jogosult. Erről a jelenlévő szülőt tájékoztatni kell, az ezzel kapcsolatos nyilatkozatát be kell szerezni. A szakértői vizsgálat során a szülő köteles közreműködni a vizsgálaton – annak zavarása nélkül – jogosult mindvégig jelen lenni.

15.§(2) A szakértői bizottság eljárását az (1) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időszaknál későbbi időpontban csak a kiskorú tanuló szülője, illetve a nagykorú tanuló kezdeményezheti. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag – a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után – dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést – határozat formájában – írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget nem érte el, a szakértői bizottság a szülőt tájékoztatja, hogy a gyermeknek óvodai nevelésben kell részt vennie, és a gyermek fejlettségéről a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalt értesíti.

(4) Ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása vagy az iskolába történő felvétel céljából megkezdett szakértői vizsgálat a beíratásra meghatározott időpontig előreláthatóan nem fejeződik be, a szakértői bizottság e tényről a szülő részére igazolást ad.

16.§(4) Az intézményjegyzéket a vizsgálaton megjelenő szülők részére megtekintésre át kell adni, valamint meg kell küldeni a megyeszékhely szerinti járási hivatalnak, továbbá az országos szakértői bizottságoknak.

17.§(3) A szakértői vizsgálat befejezését követően a szülőt tájékoztatni kell a szakértői vizsgálat megállapításairól, a szakértői vélemény várható tartalmáról, a szülői jogokról és kötelezettségekről. A tájékoztatás tényét, a tájékoztatási kötelezettség teljesítését írásba kell foglalni és a szülővel alá kell írni.

(5) A szakértői véleményt, az e bekezdésben foglalt kivétellel – a vizsgálat lezárását követő huszonegy napon belül – kézbesíteni kell a szülőnek. Amennyiben a szülő a 16. § (3) bekezdése alapján összeállított intézményjegyzékről köznevelési intézményt nem választ, a szakértői bizottság a vizsgálat lezárását követő harmincadik napon a gyermeket, tanulót ellátó intézményt saját választása alapján kijelöli és a szakértői véleményt a kijelöléstől számított öt munkanapon belül a szülőnek kézbesíti.

18.§(1) A gyermek, tanuló ellátására a szakértői véleményben foglaltak szerint akkor kerülhet sor, ha az abban foglaltakkal a kiskorú tanuló esetén a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló egyetért. Amennyiben a szakértői véleményben foglaltakkal a szülő, a tanuló nem ért egyet, a szakértői bizottság köteles erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes járási hivatalt tájékoztatni.

(2) A szülő, vagy nagykorú tanuló esetén a tanuló közvetlenül is eljárást indíthat a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes járási hivatalnál a szakértői vélemény felülvizsgálatát kezdeményezve. Szülőnek, vagy nagykorú tanuló esetén a tanulónak a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatos egyetértését vagy egyet nem értését írásban kell közölnie.

(3) A szülőnek, vagy nagykorú tanuló esetén a tanulónak – a szakértői vélemény kézhezvételétől számítva – tizenöt nap áll rendelkezésre a szakértői vélemény felülvizsgálatának kezdeményezésére. Amennyiben a szülő, vagy nagykorú tanuló esetén a tanuló a szakértői vélemény kézhezvételétől számított tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot és nem indítja meg a (2) bekezdésben meghatározott eljárást, az egyetértését megadottnak kell tekinteni.

23.§(1) A szülő a felülvizsgálati eljárást bármikor kezdeményezheti. A szakértői bizottság a szülő kérelmére akkor köteles lefolytatni a felülvizsgálati eljárást, ha a hivatalból történő felülvizsgálat óta több mint hat hónap telt el, és a soron következő, hivatalból történő felülvizsgálat időpontjáig több mint hat hónap van hátra.

(2) Ha a felülvizsgálatra a nevelési-oktatási intézményben kerül sor, a vizsgálat időpontjáról és helyéről – a szakértői bizottsággal történő egyeztetés alapján – a gyermek, tanuló nevelését, nevelését-oktatását ellátó intézmény a felülvizsgálat időpontja előtt legalább nyolc nappal értesíti a szülőt. A felülvizsgálat során a szülő jelenlététől, valamint közreműködésétől a szakértői bizottság

eltekinthet, ha a szülő a vizsgálat lefolytatása előtt írásban nyilatkozik a felülvizsgálat tényének és időpontjának tudomásul vételéről, és arról, hogy azon nem kíván jelen lenni.

(3) Teljes körű vizsgálati eljárást kell lefolytatni c) a szülő kérésére indított eljárásban, feltéve, hogy az utolsó teljes körű vizsgálat óta több mint két év telt el

10. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók foglalkoztatásának alapelvei

10.1 A Nemzeti Alaptanterv és a kerettantervekben meghatározott elvek a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátásához

Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

1. Általános rendelkezések

1.§(3) A NAT a kerettantervek – az iskolák helyi tantervének elkészítéséhez a szakmai tartalom kereteit kijelölve, biztosítva – c) a nevelő-oktató munka nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (1) bekezdés b)–c) pontjában foglalt szakaszainak, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési feladatait határozza meg, megteremtve ezáltal a köznevelés tartalmi egységét

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat ajánlatos figyelembe venni:

...sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;

Az eredményes tanulás segítésének elvei... a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése...

A kerettantervek az alábbi elvárásoknak felelnek meg: ...segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését...

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának **elvei**

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;

- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A kerettantervek elkészítésére, kiadására és alkalmazására vonatkozó szabályok:

5.§(2) (d) segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozást.

Felhasznált jogforrások

- A 2011.évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 32/2012.EMMI rendelet A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve
- Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet
- 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól
- 2011. évi CLXXXVII. törvény A szakképzésről
- 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2003.CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az egyenlőség előmozdításáról
- 255/2009. (XI.20.) Kormányrendelet Az óvodai nevelés országos alap programjáról
- 110/2012.(VI.04.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012 (XII.21.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról
- 22/2013.(III.22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 45/2014.(X.27) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 22/2015.EMMI rendelet A nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/ 2012 (VIII.31.) EMMI rendelet módosításáról
- 20/2016. (VIII.24.) EMMI rendelet A nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/ 2012 (VIII.31.) EMMI rendelet módosításáról
- 53/2016. (XII.29) egyes oktatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 19/2017.(IX.18) EMMI rendelet egyes miniszteri rendeletnek a gyermekek napközbeni ellátásával... kapcsolatos módosításáról